

10. SINIF 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağına önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

10. Sınıf Tarih Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	2. Sınav	
		Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
		1. Senaryo	2. Senaryo
YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	10.1.1. Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başlaması ile Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılışı arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.		
	10.1.2. Anadolu'ya yapılan Türk göçlerinin sosyokültürel etkilerini analiz eder.		
	10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.		
	10.1.4. İslam dünyasının korunması bağlamında Türkiye Selçuklu Devleti ve Eyyubi Devleti'nin Haçlılarla yaptıkları mücadelelerin sosyokültürel etkilerini analiz eder.		
	10.1.5. Moğol İstilas'ının Anadolu'da meydana getirdiği siyasi ve sosyal değişimi analiz eder.		
BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1302-1453)	10.2.1. 1302-1453 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.	1	1
	10.2.2. Osmanlı Beyliği'nin devletleşme sürecini Bizans'la olan ilişkileri çerçevesinde analiz eder	1	1
	10.2.3. Rumeli'deki fetihler ile iskân (şenlendirme) ve istimâlet politikalarının amaçlarını ve etkilerini analiz eder.	1	2
	10.2.4. Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaya yönelik faaliyetlerini ve sonuçlarını analiz eder.	1	1

2. SINAV

TARİH **10**

DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER	10.3.1. Kuruluş Dönemi'nde Osmanlı askerî gücünü oluşturan farklı muharip unsurları açıklar.	1	
---	--	---	--

- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinin öğretilene benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

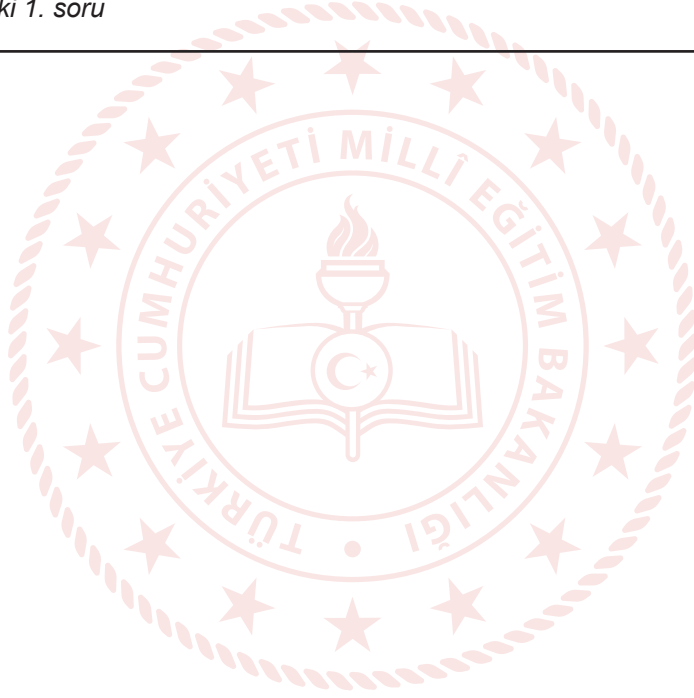

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

2. SINAV**TARİH 10**

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 2, 3, 4 ve 5. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 1. soru

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 10.2.2. Osmanlı Beyliği'nin devletleşme sürecini Bizans'la olan ilişkileri çerçevesinde analiz eder.

1. Bir imparatorluk ordusuna karşı kazanılan Bapheus (Koyunhisar) Savaşı (1302), Osman Gazi'yi bölgede karizmatik bir bey durumuna getirmiştir. Bizanslı tarihçi Pachymeres onun bu zaferle şöhretinin Paflagonya'ya (Kastamonu) kadar yayıldığını ve gazilerin onun bayrağı altına koşuştuklarını kaydeder. Koyunhisar Savaşı, Osman'a bir hanedan kurucusu karizmasını kazandırmış, kendisinden sonra oğlu Orhan itirazsız beylik tahtına geçmiştir.

Koyunhisar Savaşı Osmanlı Beyliği'nin kısa sürede büyümesinde nasıl bir rol oynamıştır? Açıklayınız.

Kazanım: 10.2.3. Rumeli'deki fetihler ile iskân (şenlendirme) ve istimâlet politikalarının amaçlarını ve etkilerini analiz eder.

2. Osmanlı Devleti, Rumeli'de fetihlere başladığı andan itibaren ele geçirdiği şehir ve köylerde sistemli bir iskân politikası takip etti. Bu doğrultuda fetihler sırasında, köy ve kasabalarını terk ederek başka bölgelere gidenlerin yerlerine Anadolu'dan Türkmenler getirerek yerleştirdi.

Osmanlı Devleti'nin bu politikasının temel amacı nedir?

2. SINAV

TARİH 10

SENARYO 1

Kazanım: 10.2.1. 1302-1453 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.

Başlıca siyasi gelişmeler olarak Koyunhisar Muharebesi (1302), Bursa'nın Fethi (1326), Palekanon Muharebesi (1329), İzmit'in Fethi (1331), İzmit'in Fethi (1337), Karesi Beyliği'nin alınması (1345), Çimpe Kalesi'nin alınması (1353), Edirne'nin Fethi (1363), Çirmen Muharebesi (1371), I. Kosova Muharebesi (1389), Niğbolu Muharebesi (1396), Ankara Savaşı (1402), Fetret Devri (1402-1413), Varna Muharebesi (1444) ve II. Kosova Muharebesi (1448) verilir.

3. • Fetret Devri
• Varna Muharebesi
• Ankara Savaşı

Yukarıda verilen tarihî gelişmeleri kronolojik sıraya uygun bir şekilde yazınız.

- I.
II.
III.

Kazanım: 10.2.4. Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaya yönelik faaliyetlerini ve sonuçlarını analiz eder.

4. Osmanlı hâkimiyetine giren ilk Türkmen beyliğinin adı nedir?

SENARYO 1

Kazanım: 10.3.1. Kuruluş Dönemi'nde Osmanlı askerî gücünü oluşturan farklı muharip unsurları açıklar.

a) Bir devlete bağlı olmayan savaşçı topluluklar (aşiret savaşçıları, ücretli savaşçılar, inanç ve din uğruna savaşanlar) ile devlet askerleri arasındaki farklar kısaca açıklanarak Türk tarihindeki “alplık” ve “gazilik” kavramlarına değinilir.

5. Bu ünvan Türk tarihinin ilk dönemlerinden beri son derece önemli bir yere sahip olmuştur. Ünvan; cesur, yiğit, kahraman gibi anlamlar taşımaktaydı. Bu ünvana sahip olanlar, kahramanlıkları ve cesaretleri ile nam salmış gönüllü askerlerdi. Bunlar devleti ve milleti uğruna her türlü fedakârlığı yapmaktan çekinmezlerdi. Bu yüzden savaşlarda ve ülke savunmasında göstermiş oldukları kahramanlıklar, halk nezdinde büyük erdem sayılır ve yücelik kazanırdı. Türk tarihinin en eski dönemlerinden beri bu ünvanı almak ve yiğitlik göstermek çok kıymet verilen değerlerdi.

İlk dönem Osmanlı askerî yapısı içinde önemli bir yere sahip olan bu ünvan nedir?

2. SINAV**TARİH 10**

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
3 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 1, 3 ve 5. sorular
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 2 ve 4. sorular

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 10.2.1. 1302-1453 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.

Başlıca siyasi gelişmeler olarak Koyunhisar Muharebesi (1302), Bursa'nın Fethi (1326), Palekanon Muharebesi (1329), İznik'in Fethi (1331), İzmit'in Fethi (1337), Karesi Beyliği'nin alınması (1345), Çimpe Kalesi'nin alınması (1353), Edirne'nin Fethi (1363), Çirmen Muharebesi (1371), I. Kosova Muharebesi (1389), Niğbolu Muharebesi (1396), Ankara Savaşı (1402), Fetret Devri (1402-1413), Varna Muharebesi (1444) ve II. Kosova Muharebesi (1448) verilir.

1.
 - Koyunhisar Muharebesi
 - Fetret Devri
 - Varna Muharebesi
 - Ankara Savaşı

Yukarıda verilen tarihi gelişmeleri kronolojik sıraya uygun bir şekilde yazınız.

- I
- II
- III
- IV

Kazanım: 10.2.2. Osmanlı Beyliği'nin devletleşme sürecini Bizans'la olan ilişkileri çerçevesinde analiz eder.

2. Bir imparatorluk ordusuna karşı kazanılan Bapheus (Koyunhisar) Savaşı (1302), Osman Gazi'yi bölgede karizmatik bir bey durumuna getirmiştir. Bizanslı tarihçi Pachymeres onun bu zaferle şöhretinin Paflagonya'ya (Kastamonu) kadar yayıldığını ve gazilerin onun bayrağı altına koşuştuklarını kaydeder. Koyunhisar Savaşı, Osman'a bir hanedan kurucusu karizmasını kazandırmış, kendisinden sonra oğlu Orhan itirazsız beylik tahtına geçmiştir.

Koyunhisar Savaşı Osmanlı Beyliği'nin kısa sürede büyümesinde nasıl bir rol oynamıştır? Açıklayınız.

2. SINAV

TARİH 10

SENARYO 2

Kazanım: 10.2.3. Rumeli'deki fetihler ile iskân (şenlendirme) ve istimâlet politikalarının amaçlarını ve etkilerini analiz eder.

3. Osmanlı Devleti, Rumeli'de fetihlere başladığı andan itibaren ele geçirdiği şehir ve köylerde sistemli bir iskân politikası takip etti. Bu doğrultuda fetihler sırasında, köy ve kasabalarını terk ederek başka bölgelere gidenlerin yerlerine, Anadolu'dan Türkmenler getirerek yerleştirdi.

Osmanlı Devleti'nin bu politikasının temel amacı nedir? Açıklayınız.

Kazanım: 10.2.3. Rumeli'deki fetihler ile iskân (şenlendirme) ve istimâlet politikalarının amaçlarını ve etkilerini analiz eder.

4. Osmanlı Devleti, Rumeli'nin iskânı konusunda oldukça dikkatli hareket etmiştir. İskân sırasında özellikle Anadolu'daki kavgalı aşiretlerin veya isyana meyilli ailelerin Rumeli'ye nakledilmesine öncelik vermiştir.

Osmanlı Devleti'nin iskân politikasında bu gruplara öncelik vermesinin gerekçesini açıklayınız.

Kazanım: 10.2.4. Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaya yönelik faaliyetlerini ve sonuçlarını analiz eder.

5. 1402 yılında gerçekleşen Ankara Savaşı'nın sonuçlarından ikisini yazınız.